

8. SINIF 1. ÜNİTE

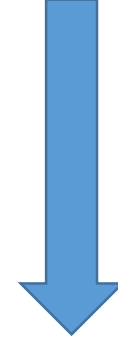
KADER İNANCI

8. 1. 2. İNSANIN İRADESİ VE KADER

İnsanı diğer canlılardan ayıran temel özellikler nelerdir?

İnsanın diğer canlılardan ayıran temel özellik akıllı ve irade sahibi olmasıdır.

İrade Nedir? İnsanın irade sahibi olması ne alama geliyor?

İrade; seçme hürriyeti, bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme yeteneğidir.

İnsan iradesiyle iyi ve kötüyü seçme özelliğine sahiptir.

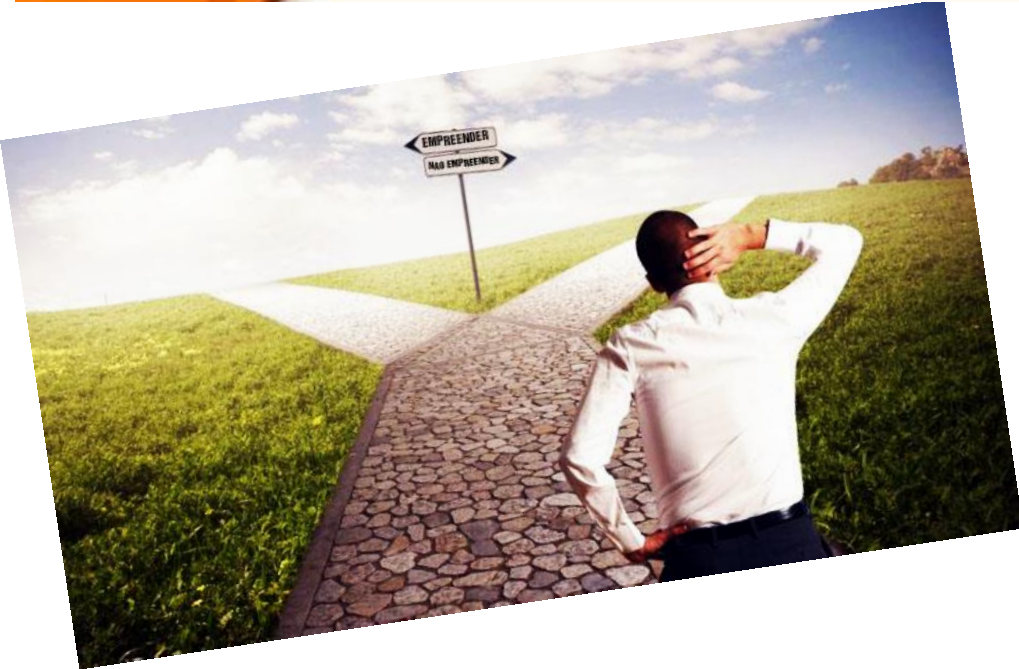
AKIL

İRÂDE

TERCİH
YAPMA

“kim doğru ve yararlı bir iş yaparsa, kendi iyliği için yapmış olur; ve kim de kötülük işlerse kendi zararına işlemiş olur. allah hiçbir zaman kullarına haksızlık yapmaz.”

(fussilet suresi, 46. ayeti)

Resmi insanın iradesi açısından yorumlayalım

“İnsana iki yolu (iyi ve kötüyü) gösterdik.”
(Beled Suresi, 10. Ayet)

“Ve de ki hak (gerçek) Rabbindendir. Öyleyse dileyen iman etsin dileyen inkar etsin”
(kehf suresi, 29. Ayet)

“Ona iki yolu (iyi ve kötüyü) gösterdik.”
(Beled Suresi, 10. Ayet)

Gerçek şu ki, Biz insana yolu-yöntemi gösterdik. Şükredici, ya da nankör olması kendisine kalmıştır.

İnsan suresi, 3. ayeti

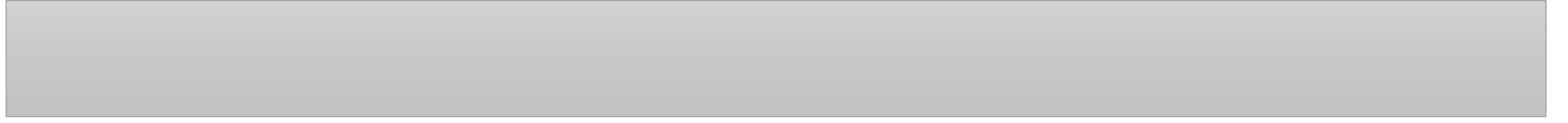
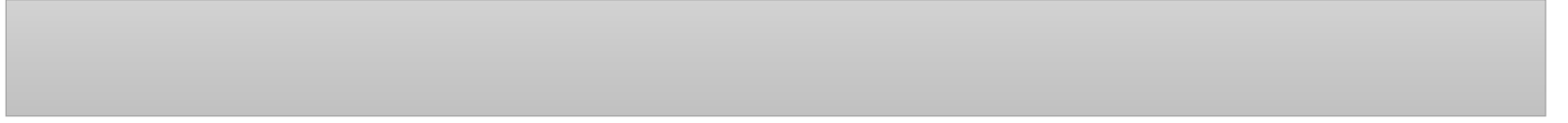
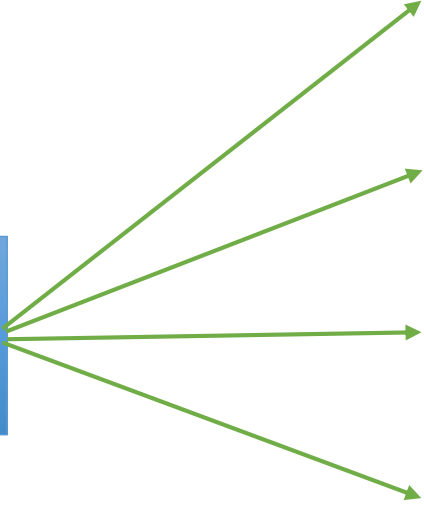
“Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla yanlışlık birbirinden ayrılmıştır...”
(Bakara Suresi 256. ayeti)

Verilen ayetler insanın hangi yönüyle ilgilidir?

İnsanın akıllı ve irade sahibi olduğu

İçin

Boşlukları uygun bir şekilde doldurunuz

İnsanın akıllı ve irade sahibi olduğu

İçin

Yaptıklarından sorumludur.

İyi ile kötüyü, doğru ile yanlış ayırt edebilir.

Düşünür, araştırma yapar

Yeni icatlar ortaya koyar.

“... ALIN YAZIMDA BU DA VARMIŞ, ELDEN NE GELİR?”

ALIN YAZISI, KADER MAHKUMU, KADER KURBANI

“... KADERİM BU İMİŞ, NE YAPAYIM?”
«KADERE KARŞI GELİNMEZ.»

İnsanın sorumluluğu açısından bu sözler doğru mudur?

Verilen cümlelerden hangileri yanlış kader anlayışlarına örnek verilir?

Kader utansın

Alın yazım böyleymiş

Kader
mahkûmuyum

Kendim ettim kendim
buldum.

Sen elinden geleni yap,
sonucu Allah'a bırak.

Tedbir kuldan takdir
Allah'tandır.

Verilen cümlelerden hangileri yanlış kader anlayışlarına örnek verilir?

Kader utansın

Kader
mahkûmuyum

Sen elinden geleni yap,
sonucu Allah'a bırak.

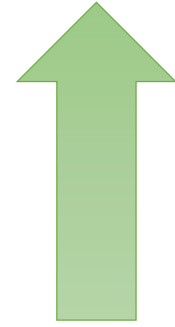
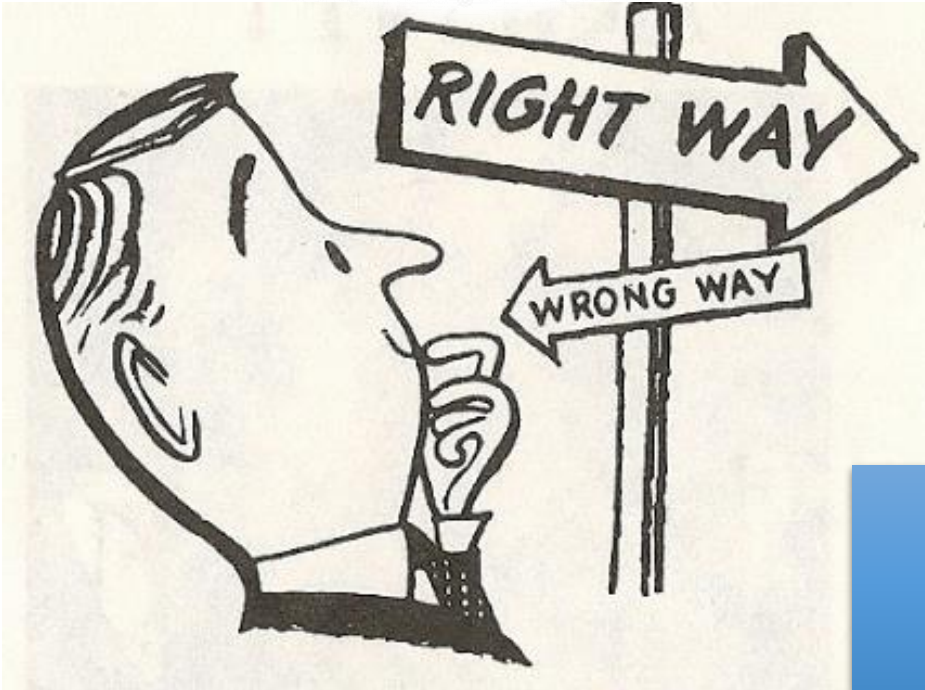
Alın yazım böyleymiş

Kendim ettim kendim
buldum.

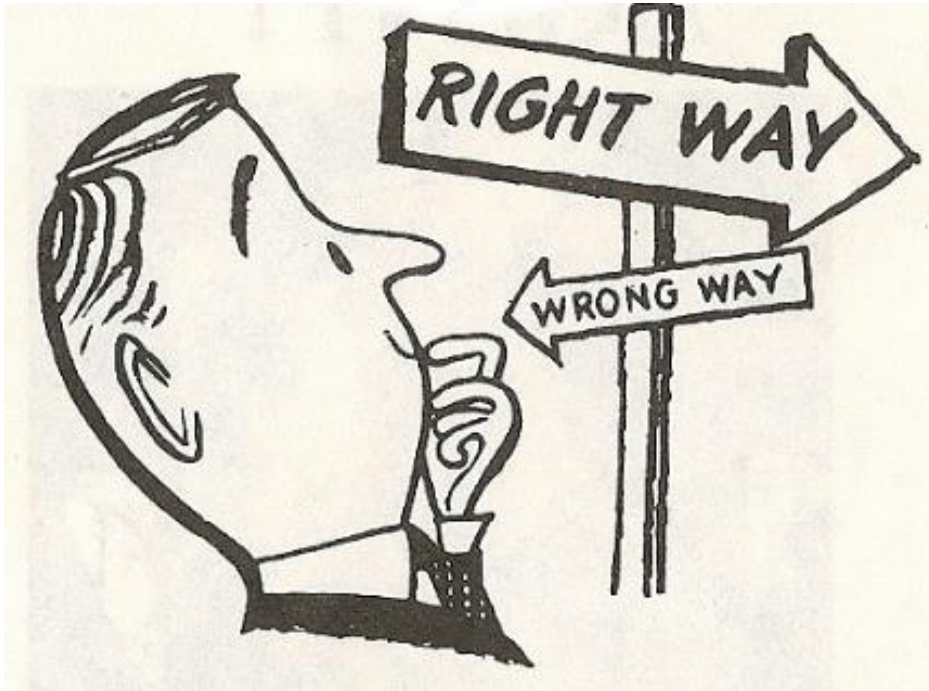
Tedbir kuldan takdir
Allah'tandır.

Hiçbir insan yaptığı kötü bir davranış sonucunda, “Ne yapayım, alın yazım buymuş, bu benim kaderimmiş.” diyemez. Çünkü

Parçanın devamı nasıl olmalı?

Hiçbir insan yaptığı kötü bir davranış sonucunda, “Ne yapayım, alın yazım buymuş, bu benim kaderimmiş.” diyemez. Çünkü kendi özgür iradesiyle iyilik yerine kötülüğü tercih etmiştir. Bundan dolayı davranışlarının sonuçlarına katlanacaktır.

İNSAN

KENDİM ETTİM, KENDİM
BULDUM

AKILLI

İRİADE SAHİBİ

VE ÖZGÜR
OLDUĞU İÇİN

YAPTIKLARINDAN SORUMLUDUR

“... Yaptıklarınızdan mutlaka
sorumlu tutulacaksınız”
Nahl suresi, 93. ayet

Sonuç Olarak

«[Bilin ki) Başınıza gelen herhangi bir kötülük, kendi ellerinizle işledikleriniz ve yaptığınız yanlışlar yüzündendir. Bununla beraber Allah birçoğunu da affeder.“
Şûra Suresi, 30. ayeti

Gerçek şu ki, Biz insana yolu-yöntemi gösterdik. Şükredici, ya da nankör olması kendisine kalmıştır.

İnsan suresi, 3. ayeti

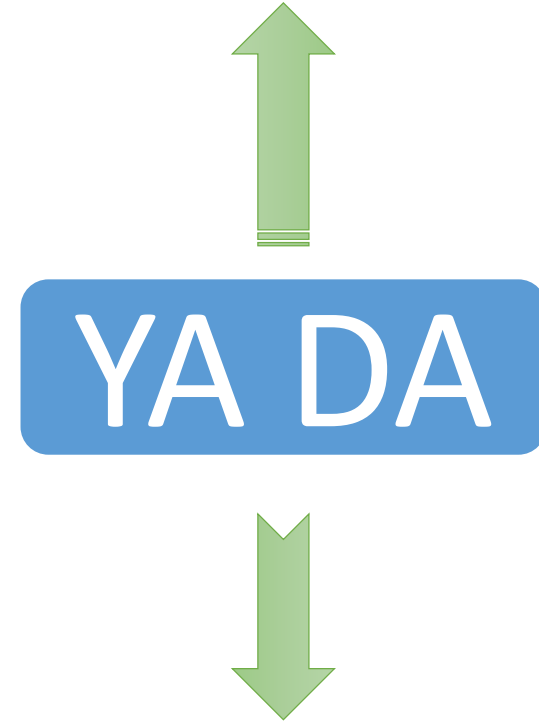

Verilen ayetleri insanın iradesi ve sorumluluğu açısından yorumlayalım

İnsan, irade sahibi ve özgür bir varlık olduğu için karşılaştığı olumsuzlukları kadere yüklememelidir. O, akıllı, irade sahibi ve özgür bir varlık olduğu için hayatına yön verebilir. Bundan dolayı insan, kaderini büyük ölçüde kendisi belirler.

Sizce insan yaşadığı olumsuzlukların önüne geçebilir mi?

Hayatta neleri değiştirmeye gücümüz yetiyor?

İRRADE

İrade; seçme hürriyeti, bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme yeteneğidir.

KÜLLİ İRADE

Allah'ın sınırsız iradesine "KÜLLİ İRADE" denir.

CÜZİ İRADE

İnsanın sınırlı iradesine "CÜZİ İRADE" denir. İnsanın kendi davranışlarının veya yetki alanına giren olayların sonuçlarını üstlenmesidir.

Boşlukları
uygun bir
şekilde
dolduralım

İNSAN

İNSANIN SORUMLU OLMADIĞI ALANLAR

İnsan ne zaman ve nerede
öleceğini seçemez

İNSANIN SORUMLU OLDUĞU ALANLAR

İnsan iyilik yapabilir

İNSAN

İNSANIN SORUMLU OLMADIĞI ALANLAR

İnsan anne ve babasını seçemez

İnsan cinsiyetini seçemez

İnsan ne zaman ve nerede
öleceğini seçemez

İnsan akrabalarını seçemez

İNSANIN SORUMLU OLDUĞU ALANLAR

İnsan iyilik yapabilir

İnsan kötülük de yapabilir

İnsan başarılı olabilir

İnsan iyi arkadaşlar seçebilir.

HANGİLERİNİ İRADEMİZLE YAPIYORUZ?

İYİ BİR İNSAN OLMAK

KÖTÜ BİR İNSAN OLMAK

BAŞARILI BİR ÖĞRENCİ
OLMAK

DOĞRU SÖZLÜ OLMAK

DOĞUM YERİMİZ

YALAN SÖYLEMEK

GÜZEL AHLAK
SAHİBİ OLMAK

ÖLÜM YERİMİZ

İYİ ARKADAŞLAMIZIN
OLMASI

ANNE VE BABABIZIN KİM OLACAĞI

KÖTÜ ARKADAŞLARIMIZIN OLMASI

KENDİ İRADEMİZLE
YAPTIĞIMIZ

KÖTÜ BİR İNSAN OLMAK

İYİ BİR İNSAN OLMAK

BAŞARILI BİR ÖĞRENCİ
OLMAK

DOĞRU SÖZLÜ OLMAK

YALAN SÖYLEMEK

GÜZEL AHLAK
SAHİBİ OLMAK

İYİ ARKADAŞLAMIZIN
OLMASI

KÖTÜ ARKADAŞLARIMIZIN OLMASI

KENDİ İRADEMİZLE
YAPAMADIĞIMIZ

DOĞUM YERİMİZ

ÖLÜM YERİMİZ

ANNE VE BABABIZIN
KİM OLACAĞI

Düzeltilim

LLAAH

ALLAH

DEİRA

İRADE

İZCÜİRDEA

CÜZİ İRADE

LUKSORLUMU

SORUMLULUK

RDEKA

KADER

LLİKÜDEİRA

KÜLLİ İRADE

BOŞLUKLARI UYGUN BİR ŞEKİLDE DOLDURALIM

1. irade; seçme hürriyeti, bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme yeteneğidir.
2. Allah'ın sınırsız ve her şeyi kuşatan iradesine külli irade denir.
3. İnsanın sınırlı iradesine ve seçim yapabilmesine cüzi irade denir.
4. İnsan yaptıklarından sorumlu bir varlıktır.

irade

külli irade

cüzi irade

sorumlu

Değerlendirme

1. TEST SORULARI

2. DOĞRU YANLIŞ

1. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlış kader anlayışlarına örnek verilemez?

A Alın yazım böyleymiş

B Kader mahkûmuyum

C Kendim ettim kendim buldum

D Kader utansın

2. Toplumda yaygın olan aşağıdaki yaklaşımlardan hangisi yanlış kader anlayışına örnek gösterilebilir?

X

A

Tedbir kuldan takdir Allah'tandır.

✓

B

Bořuna uğrařma kaderini deęiřtiremezsin.

X

C

Sen elinden geleni yap, sonucu Allah'a bırak

X

D

Allah'ın izniyle başaracaksın.

- Bazı gök cisimlerinin etrafını saran gaz tabakasına atmosfer denir.
- Atmosfer, canlıların yaşaması için gerekli oksijen, karbondioksit ve azot kaynaklarını büyük ölçüde sağlar.
- Atmosfer, öldürücü ultraviyole ışınlarından ve kozmik ışıklardan, uzaydan yağın meteorlardan dünyayı korur.

3. Bu bilgiler aşağıdaki ayetlerden hangisi ile ilgilidir?

- A** “Kim doğru yolu seçerse kendi iyiliğı için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur...” (İsrâ suresi, 15. ayet)
- B** “...Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa (Allah) ona bir çıkış (yolu) gösterir...” (Talak suresi, 2. ayet)
- C** “... Böylece herkes kazancına göre karşılık görür. Onlara haksızlık edilmez.” (Casiye suresi, 22. ayet)
- D** “Gökleri yedi kat yaratan O’dur. Rahman’ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin...” (Mülk suresi, 3. ayet)

I. Başarı

II. Akıl

III. Tevekkül

IV. İrade

4. İnsan, davranışlarından sorumlu tutulabilmesi için bunlardan hangilerine öncelikle sahip olması gerekir?

A II, I

B III, II

D II, IV

C IV, I

(I) Yüce Allah insanı akıl ve irade sahibi olarak yaratmıştır. (II) İnsan, iradesiyle dilediği her şeyi değiştirebilir. (III) İnsandan istenen Allah'ın kendisine verdiği yetenekleri amacına uygun olarak kullanmasıdır. (IV) Aksi takdirde yaptığı her şeyin bir bedeli ve sonucu olacağını unutmamalıdır.

A IV

B I

C III

D II

5. Bu metinde insan iradesi ve kader ilişkisi bakımından numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

2. DOĞRU YANLIŞ

Doğru cevabı tıcklayınız

1. İmanın Őartlarından biri de kader ve kazaya imandır.

D

Y

2. İnsan kendisine verilen irade ve seąme ile her Őeyi deđiŐtirebilir.

D

Y

3. İnsan özgür ve irade sahibi olarak yaptıklarından sorumludur.

D

Y

4. «Tedbir kuldən takdir Allah'tandır» sözü doğru bir kader anlayıŐının göstermektedir.

D

Y

5. Kader önceden planlamayla, kaza ise gerąekleŐtirmeyle ilgilidir.

D

Y

6. İnsanın iradesi cüzi irade, Allah'ın iradesi ise külli iradedir.

D

Y